

DÚHA

1/2017
ročník XVII.

Dátum vydania: 21.2.2017

Cena: 0 €

Sociálny časopis pre nevidiacich
a slabozrakých občanov

Obsah

Aktuálne	4
Dúha po novom.....	4
Spravodajstvo	6
Branislav Mamojka si prevzal cenu Ministra spravodlivosti.....	6
Kampane a zbierky	8
Kampaň na získanie 2 % z daní pre ÚNSS a jej organizačné zložky ...	8
Venujte 2 % zo svojich daní ÚNSS.....	14
Biela pastelka informuje	17
Newsletter Bielej pastelky.....	18
Štvornohé oči aj v tomto roku	18
Projekty a služby	20
Merania zrakových parametrov v roku 2016.....	20
BILLA podporí meranie zrakových parametrov tisíckam detí	22
YALTA pokračuje	23
ÚNSS plánuje rozšíriť portfólio svojich služieb	24
Sociálno-právna poradňa	26
Novela zákona o kompenzáciách schválená	26
Novelizovaný zoznam pomôcok a zohľadňovaných súm.....	30
Oznamy, ponuky, pozvánky	34
Zdaňovanie príjmov z osobnej asistencie za rok 2016.....	34
Štatistika počtu členov ÚNSS	34
Personálne zmeny v ÚNSS	37
Projekt s názvom Nákupný asistent.....	38
Začala sa registrácia na konferenciu INSPO 2017	40
Inzeráty	41
Dúhovka	42
Urobme si farebnú Dúhovku	43
Voľné vstupy do múzeí a galérií	44

Takto organizujú v Lučenci benefičné koncerty	50
Komentované TV vysielanie	54
Pre tvorivé dielne.....	56

Aktuálne

Dúha po novom

Do vašich rúk sa dostáva prvé vydanie 17. ročníka Dúhy. Ročníka, ktorý bude rovnaký, a predsa v čomsi iný ako predošlé. Zmena má tri hlavné ciele: priniesť viac informácií, byť bližšie k vám – čitateľom a predovšetkým prichádzať k vám včas. Aká teda bude Dúha 2017?

Časopis bude mať bohatší obsah: bude viac sociálny i kultúrny, s možnosťou vyjadriť názory, skúsenosti a postrehy čitateľov a veríme, že bude mať užšiu väzbu na redakciu. Výraznejší priestor ako doposiaľ dostane v našom časopise kultúra. Dôvod je prostý - na celoslovenskej, regionálnej aj lokálnej úrovni robíme v ÚNSS mnoho podujatí, aktivít a projektov, ktoré majú kultúrny presah. Motivujú ku kreativite, tvorbe, tešia sa z hmatateľných výsledkov, mnohé sa stávajú tradíciou. A to je dobrý dôvod na to, aby mala oblasť kultúry v Dúhe dôstojné zastúpenie zhmotnené v samostatnej prílohe - Dúhovke. V čiernotlači bude mať rozsah 12 strán vo zväčšenom písme a prinesie informácie, reportáže, postrehy o:

- podpore amatérskej umeleckej tvorby a tvorivých dielní nevidiacich a slabozrakých ľudí,
- sprístupňovaní kultúrnych akcií, expozícií a historických pamiatok osobám so zdravotným, najmä zrakovým postihnutím,
- kultúre ako záujmovej oblasti pre členov, klientov a zamestnancov ÚNSS.

Dúha do vašej schránky

Organizačné zložky (krajské rady, základné organizácie a krajské strediská) budú aj naďalej dostávať časopis nezmeneným spôsobom. S novou ponukou prichádzame pre členov, klientov, priaznivcov a zrakovo postihnutých čitateľov, ktorí dostávajú možnosť objednať si distribúciu Dúhy priamo do vlastnej poštovej schránky. Odpadne tak odovzdávanie časopisu z ruky do ruky, nosenie Dúhy v autobusoch a vlakoch a predovšetkým „starnutie“ periodika a informácií v ňom, keďže doposiaľ sa k vám dostávali s veľkým časovým odstupom od jeho

vydania. Pohodlie vlastného výtlačku doručeného bezprostredne po vydaní a priamo na domácu adresu získate len za cenu poštovného. V tomto roku to bude 3,80 € za štyri čísla. Na to, aby ste sa do Dúhy mohli začítať včas, stačí jediné – objednať si ju. Na vašu adresu bude chodiť počnúc tretím tohtoročným číslom. Objednávacie formulár nájdete vložený v prvých dvoch číslach Dúhy. Od marca bude sprístupnená aj možnosť on-line objednávaní prostredníctvom internetovej stránky Únie.

Ďalšou novinkou je vydávanie časopisu vo vyššom náklade – na cestu k čitateľovi sa každé dva mesiace vydá 450 ks Dúhy. Úvodné dve čísla (už v zvýšenom náklade) teda budú distribuované pôvodným spôsobom prostredníctvom krajských stredísk a krajských rád. Dúha v Braillovom písme bude naďalej distribuovaná bezplatne, rovnako elektronická verzia časopisu.

Milí čitatelia, veríme, že zmeny prinesú svieži vietor nielen na stránky Dúhy, ale aj do vašich dní. Budeme radi, ak nám o nich napíšete a vytvoríme tak z nášho časopisu priestor, kde bude téma zrkového postihnutia spájať tvorcov a čitateľov.

Redakcia

Spravodajstvo

Branislav Mamojka si prevzal cenu Ministra spravodlivosti

Valné zhromaždenie OSN vyhlásilo v roku 1950 10. december za Deň ľudských práv. Každoročne si vtedy pripomíname prijatie Všeobecnej deklarácie ľudských práv z roku 1948, oslavujeme ľudské práva, ale zároveň poukazujeme na prípady ich porušovania. Pri príležitosti tohto sviatku sa na Úrade vlády SR uskutočnilo odovzdávanie Ceny ministra spravodlivosti, ktorá sa za mimoriadny prínos v oblasti ochrany a podpory ľudských práv udeľuje už od roku 2011. Z rúk štátnej tajomníčky MS SR Márie Kolíkovej si ho tento rok prevzal predseda Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím a Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska Branislav Mamojka. Predkladateľom tohto návrhu bola s podporou všetkých svojich členských organizácií Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR. Následne ho odporučila Správna rada ceny.

Branislav Mamojka stál pri založení Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR, od jej vzniku v roku 2003 je aj jej predsedom. Je členom predsedníctva Európskeho fóra zdravotného postihnutia (EDF), ktoré združuje strešné národné organizácie zdravotného postihnutia v rámci EÚ. Dlhé roky sa venuje obhajobe ľudských práv v oblasti zdravotného postihnutia. Od roku 2010, kedy Slovenská republika ratifikovala Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, sa intenzívne zaoberá jeho implementáciou do právneho poriadku Slovenskej republiky, významne sa zaslúžil o jeho sprístupnenie občanom so zdravotným postihnutím vysvetľovaním jeho významu pre obhajobu ich ľudských práv, ako aj monitorovaním jeho uplatňovania v domácom a v medzinárodnom kontexte.

V roku 2015 bol jedným z kľúčových autorov alternatívnej správy o implementácii Dohovoru pre Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, ktorú osobne prezentoval v Ženeve na zasadnutí Výboru. V apríli roku 2016 sa ako zástupca organizácií občanov so zdravotným postihnutím zúčastnil na konštruktívnom dialógu Výboru OSN s Vládou SR. Výbor OSN následne vydal Odporúčania pre vládu SR ohľadom ďalšej implementácie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím na roky 2016 – 2020.

Branislav Mamojka sa dlhodobo venuje pripomienkovaniu legislatívy na národnej i európskej úrovni, čím výrazne prispieva k presadzovaniu práv občanov so zdravotným postihnutím do legislatívy, k zvyšovaniu povedomia občanov so zdravotným postihnutím o ich právach, ale aj povinnostiach. Od roku 1990 je nepretržite predsedom Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Bol dlhoročným predsedom nominačného výboru Európskej únie nevidiacich. Je aj členom Komisie Európskej únie nevidiacich pre spoluprácu s Európskou úniou.

Branislav Mamojka je ženatý, je starostlivým otcom troch detí a starým otcom piatich vnúčat. „Netreba zabúdať na to, že nie všetko sa dá riešiť cez ľudské práva. Nie je to len otázka peňazí, ale jednoducho nie všetky veci sú technicky vyriešené a potrebné je aj porozumenie, solidarita a charita. Ale na druhej strane sú veci, ktoré jednoznačne považujem za otázku ľudských práv, a to je prístupnosť prostredia, dopravy, informácií, služieb a tovarov a v tomto smere budem aj naďalej tvrdo pokračovať v začatej práci. Cenu ministra spravodlivosti si veľmi vážim, hoci nepatrí len mne. Je to cena NROZP v SR ako takej, pretože všetci máme jeden cieľ a o jeho dosiahnutie sa usilujeme spoločne,“ povedal Branislav Mamojka pri prijímaní ocenenia.

Doterajší laureáti ocenenia za významný prínos v oblasti ľudských práv:

2011: filozof a politický spisovateľ Milan Šimečka in memoriam, profesor a politik Miroslav Kusý, kňaz, spisovateľ a charitatívny pracovník Anton Srholec, rádio Slobodná Európa

2012: Jozef Mikloško, sociologička a analytička Zora Bútorová, Viliam Dolník

2013: bývalá riaditeľka Nadácie otvorenej spoločnosti Alena Pániková, zakladateľka a prezidentka občianskeho združenia Fórum pre pomoc starším Ľubica Gálisová 2014: dlhoročná členka Rady vlády SR pre ľudské práva a veľvyslankyňa v Štrasburgu a sudkyňa Európskeho súdu pre ľudské práva profesorka Viera Strážnická in memoriam

2015: Centrum pre výskum etnicity a kultúry (CVEK)

Kampane a zbierky

Kampaň na získanie 2 % z daní pre ÚNSS a jej organizačné zložky

Príjemnou informáciou na úvod je, že v roku 2016 dosiahol celkový príjem z alokácie 2 % z daní v prospech ÚNSS výšku 84 221 86 €. Nepriblížili sme sa síce k nášmu maximu z roku 2014 ale oproti roku 2015 ide o nárast o vyše 23 tisíc eur a 7 tisíc viac ako v roku 2013.

Pomoc organizačným zložkám

Daňový úrad FR SR prvýkrát v histórii zaslal prijímateľom zoznamy daňovníkov, ktoré im poukázal 2 % zo zaplatených daní z príjmu.

Napriek skutočnosti, že ide pre nás o dôležitú informáciu, aj naďalej musia organizačné zložky ÚNSS, ktoré majú záujem o adresné poukázanie 2 % daní v svoj prospech, predkladať Úradu ÚNSS.

„Informácie“ potvrdenej daňovníkom (právnická osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba s vlastným IČO), v ktorej žiada, aby uvedená suma bola poukázaná v prospech konkrétnej ZO, KR alebo KS ÚNSS.

V uvedených zoznamoch daňovníkov nie sú uvedené výšky poukázaných finančných prostriedkov. Túto možnosť v minulosti využila len menšina ZO ÚNSS, pre niektorých to však bola najvyššia príjmová položka rozpočtu.

Úrad uvedeným organizačným zložkám poukáže 80% z tejto sumy zníženej o náklady ÚNSS na kampaň. Podiely z roku 2016 bude Ekonomické oddelenie poukazovať po účtovnom vysporiadaní účtovníctva ÚNSS, odrazovým termínom je dátum účtovného auditu – 17. marec 2017.

Aj pre rok 2017 platí zatiaľ uznesenia ÚR ÚNSS, ktoré stanoví termín doručenia informácií na Úrad ÚNSS na 31. október kalendárneho roka, kedy bol podiel dane poukázaný.

Upozornite svojich daňových darcov na možnosť vyznačenia v daňovom priznaní, že súhlasia so zaslaním údajov prijímateľovi 2%, čo poslúži overovaniu skutočností uvedených v tlačive „Informácia“. Tiež ich môžete upozorniť (keď nám chcú naozaj pomôcť), že v prípade nedoplatku dane do výšky 3,32 €, ho daňový úrad síce nevymáha, ale

nepoukáže ani jeho 2 %, a to aj v prípade, že by bol nedoplatok len jeden cent.

Tlačivá

V týždni od 23. do 27. januára boli elektronicky zaslané na KS a sekretariáty KR ÚNSS tlačivá:

1. Vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby
2. Potvrdenie o podaní daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby
3. Informácia o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov
4. Propagačný plagát ÚNSS
5. Vzor oslovovacieho listu
6. Daňové priznanie FO typ A
7. Daňové priznanie FO typ B
8. Daňové priznanie PO
9. Potvrdenie o podaní daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby

Úlohou sekretariátov KR je ich ďalej distribuovať základným organizáciám.

Pre našu kampaň je najdôležitejších prvých 5 tlačív. Uvediem niektoré zásady, ktoré by sme pri organizovaní kampane a oslovovaní daňovníkov mali dodržať:

Čím začať

V prvom rade je užitočné oboznámiť sa s nasledujúcim článkom „Venujte 2% zo svojich daní ÚNSS“. Je zameraný na postup daňovníkov a pre nás je dôležité, aby sme s problematikou boli oboznámení a vedeli našim darcom poradiť. Stále sa nájdu takí, ktorým alokácia 2% nie je jasná.

Zoznam právnických osôb

Do 15. februára je treba nahlásiť zoznam právnických osôb, ktoré chcú vo svojom regióne organizačné zložky osloviť. Úrad ÚNSS ich tým pádom oslovovať nebude. V prípade, že v zozname chýbali firmy, ktoré ešte chcete o 2% z daní požiadať, kontaktujte manažérku pre

fundraising Ivanu Potočňákovú. Musíme sa však vyhnúť duplicitnému osloveniu.

Sprievodný list

Vzor oslovovacieho listu si upravte pre svoju organizačnú zložku.

Vyhlásenie

K listu je treba priložiť tlačivo Vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby, kde už sú vyplnené údaje o ÚNSS.

Potvrdenie o podaní daňového priznania

K „Vyhláseniu“ je vhodné priložiť Potvrdenie o podaní daňového priznania. Príkladá sa čisté. Tieto tlačivá by mala mať i vyplniť mzdová účtáreň daňovníka. Z minulosti však máme príklady, keď mzdová účtáreň toto potvrdenie k vyhláseniu daňovníkovi nepriložila a v takom prípade daňový úrad 2% dane nepoukázal.

Informácia na adresné 2%

Ak chceme získať pre ZO, KS alebo KR adresné 2% z daní, k listu pre právnické osoby a SZČO – samostatne zárobkovo činné osoby prikladáme naše interné tlačivo „Informácia o poukázaní zaplatenej dane“. V rubrike (dolná časť formulára) môžeme za text „Prosím, aby uvedená suma bola použitá v prospech...“ dopísať názov organizačnej zložky ÚNSS, pre ktorú sa snažíme 2% získať. Informácia nie je platná pre fyzické osoby, ktoré nie sú SZČO.

Plagát ÚNSS

Jeho priloženie je názorným dokladom pomoci ÚNSS nevidiacim a slabozrakým ľuďom. Obsahuje prehľad služieb a aktivít, na ktoré ÚNSS použije prostriedky získané z 2 % i kontaktné údaje. Odporúčame plagát použiť pri každom oslovení potenciálneho darcu.

Ako osloviť fyzické osoby

Hlavnou cieľovou skupinou sú ľudia z nášho okolia, členovia ÚNSS, ich rodinní príslušníci a priatelia. Osobné kontakty sú tu vonkoncom dominantné. Kto má vôľu a energiu, môže skúsiť viac, napr: Po dohode vedením zamestnávateľského subjektu urobiť kampaň medzi zamestnancami, môžu byť rôzne formy: rozoslaním E-mailovej žiadosti vnútri organizácie, letákom na výveske, letáčikmi a tlačivami na prístupnom mieste či v mzdovej účtárni.

Ako osloviť právnické osoby

Konkurenčné prostredie je značné aj v prostredí žiadateľov. Nadácie a silné renomované organizácie, vlastné nadácie veľkých spoločností, dlhoročné partnerstvá. Musíme sa vyrovnávať aj so skutočnosťou, že stále väčšiu rolu v poukazovaní 2% hrajú osobné záujmy, kontakty a vzťahy.

Na získanie jedného nového darcu musíme osloviť až niekoľko desiatok subjektov.

Koho tieto prekážky neodradia a je ochotný aktívne hľadať našich ďalších priaznivcov, ponúkame niekoľko rád a skúseností. Možností na oslovenie je samozrejme viac, nie všetky sú však efektívne. E-mail - lacné, ale neúčinné, pošta – nákladné s malým účinkom, osobná návštevy – fyzicky náročné

Najvhodnejšou formou oslovenia sa javí kombinácia telefonátu, ktorý sa musí výrazne líšiť od telemarketingu z call centra, a následného zaslania žiadosti formou, ktorú si s osloveným dohodneme. Vtedy sa náš E-mail už nemá charakter nevyžiadanej pošty. Adresát o ňom vie, telefonátom (v prípade kladnej odpovedi) prijal neformálny záväzok, že sa našou žiadosťou bude prinajmenšom zaoberať. Z mnohých telefonátov sa dozvieme, že daného adresáta z rôznych dôvodov oslovujeme zbytočne a v budúcnosti sa mu vyhneme, čím si ušetríme prácu. Cennou je informáciou je odporúčanie oslovenia v budúcom roku.

Vedenie rozhovoru

S kým hovoriť

Usilujeme o rozhovor priamo s riaditeľom/kou, aj keď to nie je vždy jednoduché. Pokiaľ sa nám to nepodarí, hovoríme s jeho asistentom/kou, resp. ekonómom/kou, ktorí nám môžu odporučiť ďalší postup, alebo inú kompetentnú osobu.

Úvod rozhovoru

Už z úvodnej vety - pozdrav, organizácia a moje meno - musí byť z tónu nášho hlasu počuť jasnú odlišnosť od telemarketingu. Zdvorilostný úvod nevysypeme nacvičeným spôsobom, ale hovoríme tónom, ako keď žiada človek človeka o nejakú ústretosť.

Magická veta

„Prepáčte, chceme sa len opýtať, aby sme vás nezaťažovali zbytočnou poštou. Radi by sme Vás (Vašu spoločnosť) požiadali o poukazanie 2 %

z daní. Môžeme Vás v tejto veci osloviť, alebo už máte stabilného partnera?“

Táto otázka nasleduje ihneď po úvodnom pozdrave a predstavení sa a má zásadný vplyv na charakter rozhovoru. Vďaka nej sme vnímaní ako empatický partner a väčšina oslovených to ocení otvorenou komunikáciou. Aj v prípade zápornej odpovede sa dozvieme viac, ako sme chceli vedieť,

Nikdy nekladíme sprofanovanú telemarketingovú otázku: „Môžem Vás poprosiť o 2 minúty času?“ Vtedy sa dostávame ihneď „mimo hru“.

Kladná odpoveď

Kladných odpovedí bude zrejme menšina, najčastejšie budú znieť asi takto:

- Podať si môžete, rozhodneme sa
- Predložíme to majiteľovi, správnej rade apod.
- Dávame Vám pravidelne
- Vlni sme podporili XYZ, tohto roku môžeme Vás

Následne sa dohodneme akou formou oslovenia použijeme (E-mail, klasická pošta), komu adresovať, vhodná je otázka: „môžeme na Vašu E-mail info@xyz.sk?“ i naša znalosť e-adresy dokazuje, že neoslovujeme náhodne, ale robíme cielený výber partnerov. Dôležitá je otázka týkajúca sa času. Pribúda daňovníkov, ktorí daňové priznanie podávajú už v januári, stále sú však ešte firmy, ktoré povedia. „Pošlite nám to začiatkom marca, ináč sa na Vašu žiadosť zabudne“. Musíme zmieriť s tým, že „nemôžeme byť všade“ v tom správnom čase

Zber informácií

Napriek tomu je užitočné, mať prehľad o hospodárstve a úspešných firmách v regióne a o tom, kto ich riadi. Informácie môžeme získať z obchodného resp. živnostenského registra www.orsr.sk, resp. www.zrsr.sk. Registre nám však neposlúžia ako jediný zdroj, zahrnujú aj množstvo schránkových firiem a adresy sú často nepresné. Príklad: Firmy sú často registrované na adrese trvalého pobytu majiteľa, aby pri zmene sídla firmy nemusel meniť zápis v OR. Existuje množstvo serverov, kde sa dajú kontaktné informácie vyhľadať, ako napr. www.vsetkyfirmy.sk, www.zisk.sk. Vierohodnosť firmy a kontaktov do značnej miery garantuje jej existujúca webová stránka.

Adresne i dobrovoľníci

U fyzických osôb, ktoré nie sú SZČO existuje v pravidlách ÚNSS jediná výnimka. Adresný dar organizačnej zložke ÚNSS môže poukázať zo svojich daní i dobrovoľník a to vo výške 3%. Podľa zákona o dobrovoľníctve sa nepovažuje za dobrovoľnícku činnosť práca pre orgán alebo funkcionára organizácie, ktorej je dobrovoľník členom alebo zamestnancom. Dobrovoľník musí odpracovať minimálne 40 hodín (v akejkoľvek organizácii tretieho sektora) za kalendárny rok. Dokladovanie tejto činnosti a splnených daňových povinností je v tomto prípade náročnejšie. Spracované je v uznesení ÚR č. 71/2014 a zabezpečujú ho krajské strediská a Úrad ÚNSS.

Delenie neadresných 2%

Ostatné finančné prostriedky, či už ide o 2% od fyzických osôb alebo „anonymné“ od všetkých majiteľov IČO, sa prerozdeľujú nasledovne:

- a) 40% na sociálne služby
- b) 35% na fond na úhradu povinných vlastných vkladov ÚNSS do rozpočtov projektov
- c) 5% na grantový program
- d) 10% krajským radám ÚNSS rovnakým podielom a
- e) 10% krajským radám úmerne počtu členov ÚNSS v príslušnom kraji podľa stavu elektronickej evidencie členov k 31. decembru roku predchádzajúcemu roku delenia výnosu.

Josef Zbranek

Venujte 2 % zo svojich daní ÚNSS

Aj v roku 2017 sme prijímateľom 2 %. Podporte, prosím, aktivity ÚNSS darovaním 2 % z dane. Umožníte nám tak poskytovať účinnejšiu a rozsiahlejšiu pomoc. Získané finančné prostriedky budú použité na kurzy a aktivity určené členom i klientom ÚNSS. V tomto článku nájdete podrobný postup, ako poukázať 2 % z dane v prospech našej organizácie. Ďakujeme!

Údaje o prijímateľovi

Obchodné meno (názov): Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Právna forma: občianske združenie

IČO: 00683876

Sídlo: Sekulská 672/ 1, 842 50 Bratislava

Postup pre fyzické osoby – zamestnancov

- Do 15. 2. 2017 požiadajte svojho zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania preddavkov na daň (tlačivo Vám dá zamestnávateľ).
- Po vykonaní zúčtovania požiadajte zamestnávateľa, aby Vám vystavil tlačivo Potvrdenie o zaplatení dane za rok 2016.
- Z tohto potvrdenia si viete zistiť dátum zaplatenia dane a vypočítať potrebné percentá:

a) 2 % zo svojej zaplatenej dane - ide o maximálnu sumu, ktorú môžete poukázať v prípade, že ste v roku 2016 neboli dobrovoľníkom, alebo ste dobrovoľnícky odpracovali menej ako 40 hodín. Minimálna výška tejto sumy je však 3 €.

b) 3 % zo svojej zaplatenej dane – týka sa len osôb, ktoré v roku 2016 dobrovoľnícky odpracovali minimálne 40 hodín. Potvrdenie o tom od organizácie, resp. organizácií, v ktorých ste pôsobili, je povinnou prílohou k vyhláseniu a potvrdeniu o zaplatení dane.

- Vyplňte Vyhlásenie o poukázaní 2 % z dane pre konkrétnu neziskovú organizáciu.
- Ak chcete oznámiť prijímateľovi, že ste mu svoje 2 %/3 %, zaslali Vy, zaškrtnite v tlačive príslušný súhlas so zaslaním svojich údajov (meno a adresa... NIE však poukázaná suma).

- Vyplnené Vyhlásenie o poukázaní 2 % a tlačivo Potvrdenie o zaplatení dane (dobrovoľníci s počtom aspoň 40 odpracovaných hodín za rok 2016 aj s potvrdením od príslušnej organizácie, resp. organizácií) doručte do 30. 4. 2017 na Daňový úrad podľa miesta svojho bydliska, nie podľa sídla zamestnávateľa.
- Po splnení podmienok majú daňové úrady 90 dní na prevedenie 2 %/3 % v prospech Vami vybraného prijímateľa.

Dobrovoľníci, pozor!

V prípade, že fyzická osoba (zamestnanec alebo živnostník) pre akúkoľvek neziskovú organizáciu alebo jednotlivca (prijímateľa dobrovoľníckej činnosti) počas roka 2016 odpracovala ako dobrovoľník aspoň 40 hodín a táto organizácia/ jednotlivec o tom vydá Potvrdenie o výkone dobrovoľníckej činnosti, môže fyzická osoba venovať až 3 % zo svojej dane! V tom prípade vo Vyhlásení vypočítajte 3 % zo svojej dane a k Vyhláseniu priložte okrem Potvrdenia o zaplatení dane aj Potvrdenie o výkone dobrovoľníckej činnosti. Dobrovoľník nemusel odpracovať 40 hodín výlučne v prospech jedinej organizácie/ jednotlivca. Počet minimálne 40 hodín tak môže „vyskladať“ aj z viacerých Potvrdení od viacerých organizácií/jednotlivcov.

Postup pre fyzické osoby, ktoré si samy podávajú daňové priznanie

- V príslušnom oddiele tlačiva Daňové priznanie vyplňte sumu Vami vypočítaných percent z dane:
  - a) 2 % zo svojej zaplatenej dane - ide o maximálnu sumu, ktorú môžete poukázať v prípade, že ste v roku 2016 neboli dobrovoľníkom, alebo ste dobrovoľnícky odpracovali menej ako 40 hodín. Minimálna výška tejto sumy je však 3 €.
  - b) 3 % zo svojej zaplatenej dane – týka sa len osôb, ktoré v roku 2016 dobrovoľnícky odpracovali minimálne 40 hodín. V tlačive označte políčko „Spĺňam podmienky na poukázanie 3 % z dane“ a potvrdenie o tom od organizácie, resp. organizácií, v ktorých ste pôsobili, priložte ako Prílohu k daňovému priznaniu.
    - Možné je vybrať si iba jednu organizáciu (údaje pre ÚNSS nájdete v úvode tohto článku).
    - Ak chcete oznámiť prijímateľovi, že ste mu svoje 2 %/3 %, zaslali Vy, zaškrtnite v tlačive príslušný súhlas so zaslaním svojich údajov (meno a adresa... NIE však poukázaná suma).

Ak podávate daňové priznanie typu A, táto kolónka sa nachádza v VIII. oddiele.

Ak podávate daňové priznanie typu B, kolónka sa nachádza v XII. oddiele.

- Nezabudnite sa podpísať!
- Riadne vyplnené daňové priznanie (ak ste v roku 2016 odpracovali ako dobrovoľník minimálne 40 hodín aj potvrdenie od organizácie, resp. organizácií) doručte v lehote, ktorú máte na podanie daňového priznania (zvyčajne do 31. 3. 2017), na daňový úrad podľa svojho bydliska, nie podľa sídla zamestnávateľa.
- Po splnení podmienok (podanie daňového priznania a zaplatenie dane do 31.3.2017) majú daňové úrady 90 dní na prevedenie 2 %/3 % v prospech Vami vybraného prijímateľa.

Postup pre právnické osoby

- Vypočítajte si 1,0 % (2 %) z dane z príjmov právnickej osoby. Je to maximálna suma, ktorú môžete poukázať v prospech prijímateľa/prijímateľov. Môžete poukázať aj menej ako 1,0 % (2 %), musí však byť splnená podmienka minimálne 8 € na jedného prijímateľa.

a) V prípade, že právnická osoba (firma) v roku 2016 až do termínu na podanie daňového priznania a zaplatenie dane v roku 2017 (zvyčajne do 31. 3. 2017) NEDAROVALA financie vo výške minimálne 0,5 % z dane na verejnoprospešný účel (aj inej organizácii, nemusí byť iba prijímateľovi), tak môže poukázať iba 1,0 % z dane. V daňovom priznaní vyznačí, že poukazuje iba 1,0 % z dane.

b) V prípade, že právnická osoba (firma) v roku 2016 až do termínu na podanie daňového priznania a zaplatenie dane v roku 2017 (zvyčajne do 31. 3. 2017) DAROVALA financie vo výške minimálne 0,5% z dane na verejnoprospešný účel (aj inej organizácii, nemusí byť iba prijímateľovi), tak môže poukázať 2 % z dane. V daňovom priznaní označí, že poukazuje 2 % z dane (tak ako po minulé roky).

- V daňovom priznaní pre právnické osoby – časť IV. sú už uvedené kolónky na poukázanie 1,0 % (2 %) z dane v prospech 1 prijímateľa.

- Ak súhlasíte so zaslaním údajov (obchodné meno alebo názov, sídlo a právna forma), zaškrtnite súhlas so zaslaním údajov. Táto kolónka je v časti IV. daňového priznania.
- Riadne vyplnené daňové priznanie doručte v lehote, ktorú máte na podanie daňového priznania, na daňový úrad (zvyčajne podľa Vášho sídla).
- Po kontrole údajov a splnení všetkých podmienok (podanie daňového priznania a zaplatenie dane do 31.3.2017) má daňový úrad zákonnú lehotu 90 dní na to, aby previedol sumy, ktoré ste poukázali, v prospech Vami vybraných prijímateľov.

Úrad ÚNSS

Biela pastelka informuje

Ešte sme ani neuzatvorili vlaňajšok a už musíme pripravovať 16. ročník, Bielu pastelku 2017. Samozrejme, minuloročná zbierka bola ukončená, ale presný výnos a výsledky jednotlivých zbierkových aktivít môžeme zverejniť až po schválení vyúčtovania VZ Ministerstvom vnútra SR. Už teraz však s potešením môžeme konštatovať, že sme historicky prvý raz prekročili hranicu 150 tisíc €.

ÚR ÚNSS odsúhlasila uznesením Per rollam tohtoročný termín dvoch hlavných zbierkových dní na piatok 22. a sobotu 23. septembra 2017, začiatok VZ sa posúva z 15. na 1. júna. V súčasnosti prebiehajú rokovania s cieľom získať partnerov vrátane generálneho a hlavných. Plánujeme zmeniť aj peňažný ústav a číslo účtu, pretože doterajší správca nášho účtu nám za vklady v hotovosti začal strhávať manipulačné poplatky. Táto zmena sa síce datuje až od 1. októbra 2016, ale takéto podmienky žiadnej verejnej zbierke, pochopiteľne, neprospievajú.

Presné cifry prinesieme v Dúhe č. 2, vo všetkých číslach časopisu budeme zverejňovať priebežné informácie.

Hana Cápayová, Josef Zbranek

Newsletter Bielej pastelky

Jedným z výsledkov porady, na ktorej sme bilancovali jubilejný 15. ročník Bielej pastelky, bolo rozhodnutie začať pripravovať newsletter, krátky sumár aktuálnych informácií o tom, čo momentálne chystáme, aký je aktuálny výnos, kam putuje a pod. Primárne je určený spolupracujúcim školám, ale k dispozícii bude pre všetkých záujemcov, a to na internetovej stránke www.bielapastelka.sk. Máte nápad, ako by sa spravodajca mohol volať? Alebo máte skôr chuť nakresliť logo newslettera? Alebo jednoducho hocičo, čo by sa mohlo stať súčasťou tohto nášho časopisu? Neváhajte! Vaše námety čakáme do 25. februára na adrese bielapastelka@bielapastelka.sk alebo na telefónnom čísle 02/69 20 34 20, príp. 0911 496 629. Tešíme sa na vaše nápady!

Úrad ÚNSS

Štvornohé oči aj v tomto roku

Verejná zbierka, výnos ktorej slúži na výchovu a výcvik vodiacich psov a prípravu klientov na prácu s nimi, nám vstupuje do svojho 14. ročníka. A veru v dobrej kondícii! Po komplexnej revitalizácii zbierky v minulom roku, ktorá spočívala vo výmene všetkých pokladníc pôvodného typu za nové – laminátové, v nahradení ukradnutých a zničených pokladníc novými a v nasadení pokladníc aj do miest a regiónov, kde sme doposiaľ pokladnice nemali, stojíme na prahu nového ročníka.

V týchto dňoch sa uskutočňuje rekapitulácia vlaňajška uzatváraním účtovníctva správcov pokladníc, po ktorej bude nasledovať návrh na delenie výnosu. Oznámenia o výške podielu z výnosu a organizačnými informáciami dostanú správcovia pokladníc po audite na Úrade ÚNSS, ktorý sa uskutoční v druhej polovici marca. Zatiaľ prezradíme aspoň toľko, že vlaňajší výnos zbierky bol v jej doterajšej histórii rekordný! Veľký podiel na tom má aj partnerstvo so spoločnosťou Billa, ktoré nám umožnilo plošné umiestnenie pokladníc zbierky v jednotlivých prevádzkach obchodného reťazca po celom Slovensku, aj angažovanie ambasádorky zbierky – sympatickej Zuzany Šebovej. Držiteľka ocenenia OTO 2016 a herečka známa predovšetkým zo seriálu Horná Dolná a zábavnej relácie Kredenc sa svojej úlohy zhostila bravúrne. Svoju podporu Štvornohým očiam prisľúbila aj pre tento rok - už 9. februára sa objaví v Nitre na „uvedení do služby“ dvoch vodiacich psov v podobe laminátovej pokladnice.

Kompletnú rekapituláciu vlaňajšieho ročníka verejnej zbierky prinesieme v nasledujúcom čísle Dúhy. Všetkým správcom pokladníc želáme veľa podporovateľov a výnos, ktorý im vyčarí úsmev na tvári.

Ivana Potočňáková, hlavná koordinátorka zbierky

9. februára sa za účasti ambasádorky verejnej zbierky Zuzky Šebovej uskutočnilo v Starom divadle Karola Spišáka v Nitre a krajskej knižnici K. Kmeťka uvedenie do služby dvoch pokladníc. Patronát si nad nimi vzali deti zo SZŠ UNES a ZŠ Knežžaťa Pribinu. Laminátovým psíkom dali mená: Argo, Rony, Luna, Bela, Lesy a Pedro.

Projekty a služby

Merania zrakových parametrov v roku 2016

Program Zdravé oči už v škôlke pokračoval aj v roku 2016. V prvom polroku sa skriningové merania zraku v niektorých krajoch neuskutočnili alebo len veľmi obmedzene, pretože sme nemali projekt, ktorý by tieto merania finančne zastrešil a pokryl náklady s tým súvisiace. Realizovali sme len merania v tých krajoch, kde boli regionálne projekty alebo regionálni partneri. V druhom polroku 2016 sa nám vďaka podpore projektového partnera - spoločnosti Novartis podarilo uskutočniť sériu meraní vo všetkých regiónoch Slovenska a sprístupniť túto službu aj materským školám v krajoch, kde merania v prvom polroku neprebiehali.

V priebehu roka 2016 sme navštívili 123 materských škôl v 57 mestách a obciach Slovenska a zrakové parametre sme odmerali 6739 deťom v predškolskom veku.

U 1001 detí (15 %) boli odhalené existujúce alebo začínajúce poruchy zraku a kvôli komplexnému vyšetreniu zraku im bola odporučená návšteva detského oftalmológa.

Kraj	Počet odmeraných detí	Vydané odporúčania	%	Počet MŠ	Počet miest a obcí v kraji
Bratislavský kraj	1197	183	15%	19	2
Nitriansky kraj	389	79	20%	6	1
Banskobystrický kraj	309	51	17%	4	2
Košický kraj	2123	300	14%	39	17
Žilinský kraj	1254	246	20%	27	21
Trenčiansky kraj	687	66	10%	12	6

Prešovský kraj	529	41	8%	10	6
Trnavský kraj	251	35	14%	6	2
SPOLU	6739	1001	15%	123	57

V roku 2016 sa nám podarilo:

- spustiť samostatnú internetovú stránku programu www.zdraveocivskolke.sk;
- realizovať regionálne projekty, pilotné projekty so samosprávou, napr. mesto Trenčín, mestská časť Bratislava–Dúbravka;
- realizovať aktivity na prezentáciu programu Zdravé oči už v škôlke širokej verejnosti, napr. MDD v Bratislave, v Košiciach, Deň otvorených dverí v Dopravnom podniku mesta Prešov, na akcii Míľa pre mamu v Košiciach a pod.;
- rozšíriť skríningové merania autorefraktometrom aj o doplňujúce vyšetrenia zrakovéj ostrosti a stereovidenia v záujme zvýšiť presnosť skríningového merania;
- zvýšiť odbornú spôsobilosť zamestnancov – realizácia špecializovaného školenia so zahraničnými lektormi (inštruktormi stimulácie zraku) zameraného na rozvoj zrakového vnímania pre deti v predškolskom veku (december 2016).

A čo plánujeme do budúcnosti?

- zlepšiť spoluprácu s detskými očnými lekármi,
- nájsť strategického partnera projektu, aby mohli byť skríningové merania realizované plynule v priebehu celého roka,
- zlepšiť systém elektronického prihlasovania sa do systému meraní pre materské školy a individuálne meranie.

Ing. Tatiana Winterová, riaditeľka ÚNSS

BILLA podporí meranie zrakových parametrov tisíckam detí

„BILLA sa dlhodobo profiluje ako rodinne zameraná spoločnosť, považujeme preto za prirodzené, že okrem akcentu na zdravú životosprávu pre celú rodinu budeme našim zákazníkom prinášať aj pridanú hodnotu vo forme zapájania sa do aktivít, ako je práve táto,“ povedala v súvislosti s projektom Zdravé oči už v škôlke marketingová riaditeľka BILLA Slovensko Denisa Pernicová. Stanovený cieľ je jasný: počet detí v predškolskom veku, ktorým vďaka podpore spoločnosti BILLA Slovensko a občianskeho združenia BILLA ľuďom odborne vyškolení pracovníci ÚNSS zmerajú zrakové parametre, bude viac ako 10 000 v približne 200 škôlkach.

V ÚNSS sa v rámci tohto programu zameriavame na preventívne merania zraku v materských školách. Skrínigové meranie zrakových parametrov binokulárnym autorefraktometrom má nesporne množstvo výhod – dokáže s vysokou mierou spoľahlivosti odhaliť existujúce alebo začínajúce vývinové poruchy zraku, akými sú napr. astigmatizmus, tupozrakosť či škuľavosť, je neinvazívne, bezdotykové, nemá žiadne vedľajšie účinky ani negatívne zdravotné následky, svojimi zvukovými a svetelnými efektmi prístroj priláka pozornosť dieťaťa a za niekoľko sekúnd zo vzdialenosti jedného metra zistí zrakové parametre oboch očí súčasne. Odborne vyškolený zamestnanec ÚNSS následne výsledky vyhodnotí a každý rodič, ktorý je povinný podpísať informovaný súhlas s uskutočnením merania, vzápätí dostane potvrdenie o meraní a záver, či je u jeho dieťaťa odporúčané komplexné vyšetrenie u detského očnému lekárovi.

Pre záujemcov sme pripravili novinku: do programu je možné prihlásiť sa prostredníctvom formulára umiestneného na stránke www.zdraveocivskolke.sk a www.unss.sk. Materské školy môžu z podnetu vedenia či jednotlivých rodičov formulár vyplniť, následne si dohodnú termín a získajú tak možnosť bezplatne zmerať zrakové parametre všetkým deťom v škôlke. Odmenou za statočnosť bude pre každého škôlkara plyšový Loptoš.

Dušana Blašková

YALTA pokračuje

Prinášame správy o ďalších stretnutiach mládežníckeho projektu YALTA. O uskutočnených, ale aj o tých, ktoré sú zatiaľ len v plánoch.

Prešov

Tretie stretnutie našej skupiny sa uskutočnilo v nedeľu 22. 1. v Prešove. V súčasnosti máme 6 členov tímu, ďalších aktívne hľadáme s pomocou KS ÚNSS Košice a Rady mládeže Prešovského kraja. Momentálne pripravujeme workshopy pre stredné školy, na ktorých im interaktívnou formou priblížime život ľudí so zrakovým postihnutím. Budeme sa zaoberať 3 zaujímavými témami: deň človeka so zrakovým postihnutím, IT technológie pre ZP a hry a voľný čas ľudí so ZP. Členovia skupiny rozpracovali a ďalej pracujú na obsahu workshopov, ktoré by sme chceli zrealizovať v marci. Zároveň časť skupiny začína pracovať na príprave „víkendovky“ - hľadá vhodné ubytovacie zariadenie a vyhovujúci termín. Vytvorili sme si aj internú Facebookovú skupinu, aby komunikácia medzi členmi tímu prebiehala rýchlejšie a efektívnejšie. Zdieľame si tam informácie, nápady, rady. Ďalšie stretnutie ešte nemá presný termín, ale prípadne na niektorý februárový víkend.

Žofia Teplická

Banská Bystrica

Ďalšie stretnutie mládežníckej skupiny zapojenej do projektu YALTA sa uskutočnilo 3. 2. 2017 v priestoroch KS. Sústredili sme sa na tvorbu obsahu aj formy workshopov pre základné a stredné školy, ktoré budú realizovať samotní mládežníci a pracovník KS. Workshopov bude spolu 5 a budú zamerané na priblíženie života ľudí so zrakovým postihnutím školákovi. Mládežníci majú vynikajúce postrehy, nápady, na minulom stretnutí nás bolo 11.

Ivana Frčová

Nitra

Stretnutie zamerané na výkon a výcvik vodiacich psov sa konalo 28. 1. v SINA Nitra, n. o. Besedy s cvičiteľmi VSVP manželmi Farkašovcami za prítomnosti I. Zbrankovej a jej psa Ivora sa zúčastnilo 25 zvedavcov, treba priznať, že nielen mládežníkov. Ďalšie stretnutie sa uskutoční 4. 3. tiež v SINA Nitra. Hlavnými nástrojmi však budú notebooky a tablety a audio atlas, resp. sofistikovaná hra pre nevidiacich Eurofly z autorskej dielne Štefana Kissa.

Martina Ivaničová

Bratislava

Ako tak pozerám na náš plán aktivít s YALTA dobrovoľníkmi, skoro všetky aktivity sú akčného charakteru. Sme skupina ľudí plná energie, ktorú chceme v zážitkovej forme ponúknuť aj iným mladým ľuďom so zrakovým postihnutím. Chystáme sa uskutočniť showdownový turnaj, stretnutie s odborníčkou na vizáž pre mladé dievčatá, ktoré sa chcú bez kontroly zraku vedieť pekne upraviť. Ďalej plánujeme zrealizovať zážitkový večer plný spoločenských hier na KS s prespávačkou, plaviť sa na lodkách či liezť na umelú stenu. Máme pripravenú aj veľmi špeciálnu aktivitu mimo Slovenska, tak verím, že sa nám podarí premeniť naše plány a sny na skutočnosť. Teším sa zo spolupráce s Yaltákmi. Sú to veľmi inšpiratívni, odvážni a zodpovední ľudia. Máme za sebou už 3 osvetové workshopy, ktoré zvládli perfektne. Vo februári a marci chceme pokračovať v tejto aktivite a sme v štádiu dohadovania termínu so školami. O tom, ako sa nám darí, vás budeme radi informovať v ďalších číslach.

Jarmila Antalíková

ÚNSS plánuje rozšíriť portfólio svojich služieb

V závere minulého roka sa 11 odborných zamestnancov ÚNSS rozhodlo popasovať s novou výzvou - pomôcť deťom v predškolskom veku aktívne využívať svoj existujúci zrakový potenciál a naučiť ich rôzne kompenzačné techniky. Od 28.11. do 2.12. absolvovali v Košiciach pod vedením profesionálov z českého centra ranej starostlivosti EDA kurz rozvoja zrakového vnímania u detí predškolského veku. Zámerom ÚNSS je postupne vytvoriť podmienky na to, aby mohla služby plnohodnotnej a komplexnej zrakovej terapie a rozvoja zrakového vnímania u detí predškolského veku poskytovať vo všetkých regiónoch Slovenska. Jednotlivé krajské strediská sú na tento účel už vybavené základnými diagnostickými materiálmi (Lea testy, stereotesty a pod.), ďalšie potrebné technické pomôcky chceme zabezpečiť pre všetky kraje postupne. Vzhľadom na to, že realizácia projektu je plánovaná až do konca mája 2017, služby zrakovej terapie aktuálne poskytujeme zatiaľ len v Košickom a Banskobystrickom kraji. Jedným z výsledkov tohto projektu bude vytvorenie centra aktívneho videnia v Košiciach, ktoré bude poskytovať komplexnú diagnostiku a ambulantné, ale aj pobytové terapeutické programy pre deti predškolského veku. Momentálne sa usilujeme o dovybavenie centra technikou a o primerané úpravy prostredia.

A čo je EDA?

Nezisková organizácia sídliaca v Prahe, ktorá poskytuje profesionálne služby ranej starostlivosti, zvlášť pre deti so zrakovým a viacnásobným postihnutím, a to už viac než 25 rokov. Pôsobia v štyroch regiónoch Českej republiky a aktuálne pomáhajú v 216 rodinách. EDA zastrešuje prvú celorepublikovú krízovú linku a chat EDA 800 40 50 60 určený rodinám s dieťaťom po ťažkom úraze, so závažnou diagnózou, ohrozeným vývojom či postihnutím. Linka slúži predovšetkým ako psychologická podpora rodinám vo chvíľach krízy. V roku 2015 rozšírili svoje služby o špeciálno-pedagogické centrum EDA.

Dušana Blašková

Sociálno-právna poradňa

Novela zákona o kompenzáciách schválená

NR SR dňa 30. novembra 2016 schválila návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, zmeny sú účinné od 1. januára 2017.

Posudzovanie a zisťovanie príjmu a majetku

Za príjem osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len s ŤZP) sa nebudú považovať jednorazovo vyplatené sumy z poistenia pre prípad dožitia a doplnkového dôchodkového sporenia.

K zmene dochádza i pri posudzovaní peňažných darov. Za príjem sa nebudú považovať:

Peňažné dary poskytnuté

1. v kalendárnom roku v úhrne do výšky 12-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom,
2. z prostriedkov nadácie, občianskeho združenia, neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, neinvestičného fondu, cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, alebo
3. na účely posilnenia účinkov kompenzácie, zachovania alebo zlepšenia zdravotného stavu. Ide o výraznú zmenu tohto ustanovenia, podľa doterajšieho znenia zákona sa totiž za príjem osoby s ŤZP považovali všetky peňažné príspevky (novo dary) s výnimkou tých, ktoré boli poskytnuté nadáciou a ďalšími vymenovanými subjektmi.

Oproti súčasnej právnej úprave sa peňažné dary do úhrnnej výšky 12-násobku sumy životného minima poskytnuté v kalendárnom roku nebudú považovať za príjem osoby s ŤZP pri posudzovaní nároku na peňažné príspevky na kompenzácie. Peňažný dar do tejto výšky môže poskytnúť akýkoľvek subjekt (aj súkromná osoba), nebude sa posudzovať ani účel daru.

Z tohto všeobecného ustanovenia platia dve výnimky, pre ktoré hranica peňažného daru vo výške 12-násobku sumy životného minima neplatí:

Peňažné dary poskytnuté z prostriedkov nadácie, občianskeho združenia, neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, neinvestičného fondu a po novom i z prostriedkov cirkvi alebo náboženskej spoločnosti sa nebudú ako doposiaľ považovať za príjem osoby s ŤZP bez ohľadu na to, v akej výške a na aký účel boli poskytnuté. Rozhodujúce bude preukázať, že ich poskytol niektorý z vymenovaných subjektov.

Druhou, novozavedenou výnimkou sú peňažné dary, ktorých účelom je posilnenie účinkov kompenzácie, zachovanie alebo zlepšenie zdravotného stavu osoby s ŤZP. Peňažný dar na takéto účely môže poskytnúť ktorýkoľvek subjekt v ľubovoľnej výške, opäť sa za príjem osoby s ŤZP pre účely nároku na kompenzácie považovať nebude.

Obdobne sa budú posudzovať nehnuteľné alebo hnutelné veci nadobudnuté z peňažného daru alebo nepeňažné dary pri posudzovaní výšky majetku osoby s ŤZP.

Z dôvodu zamedzenia rozpornej informovanosti považujem za potrebné upozorniť na chybnú informáciu publikovanú v časopise Nový život č. 1/2017 v článku „Aktuálne legislatívne novinky“, podľa ktorej sa za príjem osoby s ŤZP nepovažujú peňažné dary poskytnuté nadáciou a ďalšími vyššie vymenovanými subjektmi alebo peňažné dary, ktorých účelom je posilnenie účinkov kompenzácie alebo zachovanie či zlepšenie zdravotného stavu osoby s ŤZP len do výšky 12-násobku sumy životného minima. Ide o chybnú interpretáciu ustanovení zákona autorkou uvedeného článku, redakcia SKN bola na chybu upozornená.

Výška peňažného príspevku na opatrovanie a ochrana príjmu opatrovanej osoby

Sadzba peňažného príspevku na opatrovanie sa zvyšuje o cca 14 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu osobám, ktoré opatrujú jednu alebo viac osôb s ŤZP a nie sú poberateľmi v zákone uvedených dôchodkových dávok (napr. starobného, predčasného starobného alebo invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %). Jeho základná výška je:

- 247,62 eur pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP,
- 321,11 eur pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP.

Znížené sumy z dôvodu poskytovania dennej pobytovej sociálnej služby osobe s ŤZP alebo navštevovania školského zariadenia osobou s ŤZP tu neuvádzame.

O zmene výšky peňažného príspevku na opatrovanie, na ktorý vznikol nárok pred 1. januárom 2017 a trvá aj po 31. decembri 2016, úrad práce rozhodne do 31. marca 2017 a rozdiel doplatí.

Sadzba peňažného príspevku na opatrovanie zostáva nezmenená pre osoby, ktoré opatrujú jednu alebo viac osôb s ŤZP a sú poberateľmi starobného, predčasného starobného, invalidného dôchodku z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, výsluhového alebo invalidného výsluhového dôchodku.

Zvyšuje sa ochrana príjmu osoby s ŤZP z 1,4- na 1,7-násobok sumy životného minima, suma peňažného príspevku na opatrovanie pri v súčasnosti platnej sume ŽM 198,09 eur sa bude krátiť až po dosiahnutí príjmu osoby s ŤZP presahujúceho sumu 336,75 eur.

Náhrada podpisu zomretej osoby s ŤZP vo výkaze o odpracovaných hodinách osobnej asistencie

V prípade úmrtia osoby s ŤZP pred podpísaním výkazu o odpracovaných hodinách osobnej asistencie sa bude vo výkaze o odpracovaných hodinách osobnej asistencie jej podpis nahradzovať dátumom jej úmrtia. Vyriešia sa tým problémy s chýbajúcim podpisom zomretej osoby s ŤZP.

Platenie poistného na dôchodkové poistenie štátom za poberateľov príspevku na opatrovanie a za osobných asistentov bez časového obmedzenia

V zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení sa ruší doterajšia hranica 12 rokov na účely platenia poistného na dôchodkové poistenie štátom za fyzické osoby, ktoré nepracujú, nepoberajú niektorú zo zákonom ustanovených dôchodkových dávok a

1. v produktívnom veku sa starajú o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom po dovŕšení šiestich rokov jeho veku (najdlhšie do 18 rokov veku),
2. ktorým sa v produktívnom veku poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie alebo
3. ktoré majú podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať túto v rozsahu najmenej 140 hodín mesačne.

Zámerom schválenej zmeny je na účely dôchodkového poistenia akceptovať starostlivosť o ťažko zdravotne postihnutú osobu v zásade počas celého obdobia, počas ktorého to zdravotný stav osoby s ŤZP alebo dieťaťa s nepriaznivým zdravotným stavom vyžaduje. Štát bude za

osoby poskytujúce takúto starostlivosť platiť poistné na dôchodkové poistenie bez ohľadu na dĺžku obdobia poskytovania starostlivosti.

Sprevádzanie psom so špeciálnym výcvikom na verejne prístupných miestach

Novelou zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, sa v novo vloženom paragrafe 4a legislatívne upravilo sprevádzanie psom so špeciálnym výcvikom. Psom so špeciálnym výcvikom je vodiaci, asistenčný a signálny pes.

Fyzická osoba s ŤZP odkázaná na sprevádzanie psom so špeciálnym výcvikom má právo byť sprevádzaná psom so špeciálnym výcvikom na verejne prístupných miestach. Osoba s ŤZP sprevádzaná psom so špeciálnym výcvikom sa môže v meste či v obci pohybovať aj na miestach, kde je vstup so psom zakázaný. Na osobu s ŤZP sprevádzanú psom so špeciálnym výcvikom sa nevzťahuje časť všeobecne záväzného nariadenia vydaného obcou vymedzujúca miesta, kde je vstup so psom zakázaný.

Nasadenie náhubku pre psa so špeciálnym výcvikom sa nevyžaduje pri výkone činnosti, na ktorú bol pes vycvičený. Preto okolnosť, že pes so špeciálnym výcvikom nemá nasadený náhubok, nemôže byť dôvodom vylúčenia osoby s ŤZP a jej sprevádzajúceho psa z verejne prístupných priestorov vrátane prostriedkov verejnej hromadnej dopravy.

Zmenou paragrafu 26 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia sa rozširuje možnosť vstupu do priestorov určených na konzumáciu stravy v zariadeniach spoločného stravovania pre osoby so zdravotným postihnutím aj v prípade, ak sú sprevádzané asistenčným alebo signálnym psom (doposiaľ sa táto výnimka vzťahovala len na zrakovo postihnuté osoby v sprievode vodiaceho psa).

Milan Měchura

Novelizovaný zoznam pomôcok a zohľadňovaných súm

Po dlhých ôsmich rokoch sme sa dočkali novelizácie Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 7/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ich ceny. Opatrenie nadobúda účinnosť 1. januára 2017. V zbierke zákonov na portáli slov-lex.sk ho nájdete pod číslom 345/2016. Uvádzam tu pomôcky špecificky určené na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia osôb so zrakovým postihnutím.

Zmeny v číslovaní položiek zoznamu

Aj keď opatrenie je formálne uvádzané ako novelizácia opatrenia č. 7/2009 Z. z., v skutočnosti bola vytvorená úplne nová príloha so zoznamom pomôcok. Zaradením nových a vypustením iných pomôcok dochádza k prečíslovaniu viacerých položiek zoznamu, aj z tohto dôvodu už predchádzajúci zoznam nie je možné používať.

Nové kategórie pomôcok

Do zoznamu boli novo zaradené nasledujúce pomôcky:

- Multifunkčné zariadenie (skener s tlačiarňou, pol. Č. 45) – zohľadňovaná suma 250 eur; pokiaľ klient požiada o PP na kúpu tejto pomôcky, nemôže súčasne žiadať o PP na kúpu tlačiarne alebo skenera,
- Prenosné digitálne čítacie zariadenie s hlasovým výstupom (pol. Č. 58) – zohľadňovaná suma 2 600 eur.

Zmena zaradenia programu na optické rozpoznávanie písma

Program na optické rozpoznávanie písma (OCR) už nie je zaradený spolu so skenerom do jednej položky zoznamu. Program je zaradený do položky č. 39 „Špeciálny aplikačný program“, čo v praxi znamená, že ak klient požiada o PP na kúpu skenera alebo multifunkčného zariadenia, samostatnou žiadosťou musí požiadať o PP na kúpu programu na optické rozpoznávanie písma (v súčasnosti program FineReader).

Zmeny zohľadňovaných súm

Maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcky, ak odhladneme od zmeny spôsobenej prechodom zaokrúhľovania na celé eurá, sa zmenili v nasledovných skupinách pomôcok:

- Identifikátor etikiet – zníženie na 200 eur,

- Budík s hlasovým výstupom – zvýšenie na 120 eur,
- Mobilný telefón – zníženie na 250 eur,
- Audioprehrávač – zníženie na 100 eur,
- Špeciálny prehrávač digitalizovaných kníh – zníženie na 400 eur,
- Hlasový záznamník – zníženie na 200 eur,
- Špeciálny aplikačný program (pol. Č. 39)– zníženie na 300 eur,
- Špeciálny zápisník pre nevidiacich – zníženie na 2 500 eur, resp. na 5 500 eur v prípade zápisníka s hmatovým výstupom,
- Stolový alebo prenosný počítač – zníženie na 1 200 eur,
- Skener (bez programu na OCR, ktorý je zaradený do pol. Č. 39) – zníženie na 100 eur,
- Tlačiareň – zníženie na 150 eur,
- Hmatový displej – zníženie na 4 000 eur.

Vyradené kategórie pomôcok

Z opatrenia boli vyradené nasledujúce pomôcky:

- Indikátor svetla,
- Kancelársky písací stroj.

Milan Měchura

Znenie prílohy opatrenia (vybrané položky) je nasledovné:

Zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok

PZ 5. MZS 7 303 eur: Pes so špeciálnym výcvikom (a) vodiaci, b) asistenčný, c) signálny)

PZ 11. MZS 166 eur: Kuchynská váha s hlasovým výstupom

PZ 14. MZS 33 eur: Indikátor hladiny tekutiny v nádobe

PZ 15. MZS 30 eur: Lekársky teplomer s hlasovým výstupom

PZ 17. MZS 630 eur: Indikátor farieb s hlasovým výstupom

- PZ 18. MZS 200 eur:** Identifikátor etikiet
- PZ 19. MZS 90 eur:** Slepecké hodinky hmatové
- PZ 20. MZS 33 eur:** Slepecké hodinky s hlasovým výstupom
- PZ 21. MZS 120 eur:** Budík s hlasovým výstupom
- PZ 25. MZS 116 eur:** Kalkulačka s hlasovým výstupom
- PZ 26. MZS 250 eur:** Mobilný telefón s operačným systémom umožňujúcim použitie špeciálneho programu
- PZ 27. MZS 50 eur:** Špeciálny telefón (Telefón s veľkoplošnými tlačidlami, reliéfny značením alebo ich kombináciou)
- PZ 31. MZS 465 eur:** Písací stroj na Braillovo písmo
- PZ 32. MZS 266 eur:** Tyflosonar
- PZ 33. MZS 105 eur:** Povelový vysielateľ
- PZ 34. MZS 100 eur:** Audio prehrávač, ktorým je najmä rádiomagnetofón, CD prehrávač, MP3 prehrávač alebo audio zostava - rádiomagnetofón s CD prehrávačom, rádio s CD prehrávačom
- PZ 37. MZS 400 eur:** Špeciálny prehrávač digitalizovaných kníh (umožňuje čítanie digitalizovaných zvukových kníh systému Daisy)
- PZ 38. MZS 200 eur:** Hlasový záznamník, ktorým je najmä diktafón, digitálny hlasový záznamník alebo hlasový organizér
- PZ 39. MZS 300 eur:** Špeciálny aplikačný program, ktorým je najmä hovoriaci program na využitie GPS systému na orientáciu, na prehrávanie digitalizovaných kníh, program na hlasové sprístupnenie displeja mobilného telefónu alebo digitálneho personálneho asistenta DPA, handheld, program na sprístupnenie hlasového záznamu a program na optické rozpoznávanie písma - OCR
- PZ 40. MZS: a) 2 500 eur b) 5 500 eur:** Špeciálny zápisník pre nevidiacich
- a) s hlasovým výstupom alebo
- b) s kombináciou hmatového a hlasového výstupu
- PZ 41. MZS 1 200 eur:** Stolový alebo prenosný osobný počítač vrátane DVD mechaniky, grafickej a zvukovej karty, modemu, sieťovej karty,

operačného systému, monitora, klávesnice, myši, reproduktorov, programového vybavenia na prácu s dokumentmi a prístupu na internet

PZ 42. MZS 2 324 eur: Špeciálny program, najmä program na hlasový výstup, headmaster, program na zväčšené zobrazovanie a program na zväčšené zobrazovanie s hlasovou podporou

PZ 43. MZS 100 eur: Skener

PZ 44. MZS 150 eur: Tlačiareň

PZ 45. MZS 250 eur: Multifunkčné zariadenie (skener s tlačiarňou)

PZ 46. MZS 5 643 eur: Tlačiareň na slepecké Braillovo písmo

PZ 47. MZS 4 000 eur: Hmatový displej

PZ 48. MZS 3 983 eur: Elektronická čítacia lupa stolová

PZ 49. 996 eur: Elektronická čítacia lupa prenosná

PZ 58. MZS 2 600 eur: Prenosné digitálne čítacie zariadenie s hlasovým výstupom

Použité skratky:

PZ – položka zoznamu; číslo, pod ktorým je pomôcka uvedená v zozname pomôcok

MZS – maximálne zohľadňovaná suma z ceny pomôcky

Oznamy, ponuky, pozvánky

Zdaňovanie príjmov z osobnej asistencie za rok 2016

Postup pri zdaňovaní príjmov z výkonu činnosti osobnej asistencie za rok 2016 je k dispozícii pod príslušným odkazom na úvodnej stránke ÚNSS v časti Aktuálne informácie a na krajských strediskách ÚNSS. Priamo na stránke www.unss.sk ho nájdete aj v časti Poradňa/Novinky v legislatíve. Materiál z dôvodu jeho rozsahu nemôžeme v Dúhe zverejniť, ide totiž o 16 strán textu vo zväčšenom písme.

Ing. Bc. Milan Měchura

Štatistika počtu členov ÚNSS

V elektronickej evidencii členov ÚNSS APOLLO sme k 31. 12. 2016 evidovali 4022 členov. Uvádzame počty členov podľa krajov a ZO ÚNSS.

V elektronickej evidencii členov ÚNSS APOLLO sme k 31. 12. 2016 evidovali 4.022 členov. Uvádzame počty členov podľa krajov a ZO ÚNSS.

Bratislavský kraj - 417

ZO č.4 - Bratislava 1 - 49

ZO č.5 - Bratislava 2 - 110

ZO č.6 - Bratislava 3 - 40

ZO č.52 - Pezinok, Malacky, Senec - 134

ZO č.57 - Bratislava 4 - 84

Trnavský kraj - 391

ZO č.10 - Dunajská Streda - 44

ZO č.11 - Galanta - 41

ZO č.27 - Piešťany - 78

ZO č.34 - Senica nad Myjavou - 79

ZO č.39 - Trnava - 101

ZO č.66 - Hlohovec - 48

Nitriansky kraj - 593

ZO č.7 - Zlaté Moravce - 46

ZO č.13 - Komárno - 32

ZO č.17 - Levice - 40

ZO č.25 - Nitra - 165

ZO č.26 - Nové Zámky - 57

ZO č.36 - Topoľčany - 49

ZO č.60 - Šaľa - 134

ZO č.62 - Šahy - 70

Trenčiansky kraj - 494

ZO č.29 - Považská Bystrica - 31

ZO č.31 - Prievidza - 55

ZO č.37 - Trenčín - 57

ZO č.47 - Bánovce nad Bebravou - 36

ZO č.53 - Partizánske - 49

ZO č.54 - Dubnica Nad Váhom - 67

ZO č.56 - Myjava - 44

ZO č.58 - Nové Mesto nad Váhom - 77

ZO č.68 - Púchov - 78

Žilinský kraj - 562

ZO č.8 - Čadca - 73

ZO č.9 - Dolný Kubín - 19

ZO č.21 - Liptovský Mikuláš - 35

ZO č.23 - Martin - 171

ZO č.42 - Žilina - 55

ZO č.49 - Ružomberok - 66

ZO č.50 - Žilina - 36

ZO č.55 - Trstená - 53

ZO č.65 - Námestovo - 41

ZO č.69 - Kysucké Nové Mesto - 23

Banskobystrický kraj - 433

ZO č.2 - Banská Bystrica - 97

ZO č.22 - Lučenec - 85

ZO č.32 - Rimavská Sobota - 49

ZO č.40 - Zvolen - 40

ZO č.41 - Žiar nad Hronom - 52

ZO č.61 - Banská Štiavnica - 43

ZO č.63 - Revúca - 67

Prešovský kraj - 622

ZO č.3 - Bardejov - 38

ZO č.12 - Humenné - 74

ZO č.18 – Levoča (SKN M. Hrebendu) - 7

ZO č.19 - Levoča - 122

ZO č.20 - Levoča (RSZP) - 22

ZO č.28 - Poprad - 68

ZO č.30 - Prešov - 107

ZO č.43 - Svidník - 91

ZO č.44 - Vranov nad Topľou - 33

ZO č.46 - Stará Ľubovňa - 32

ZO č.64 - Sabinov - 28

Košický kraj - 510

ZO č.14 - Košice - 27

ZO č.15 - Košice - 72

ZO č.16 - Košice – okolie - 126

ZO č.24 - Michalovce - 49

ZO č.33 - Rožňava - 58

ZO č.35 - Spišská nová Ves - 80

ZO č.38 - Trebišov - 39

ZO č.48 - Kráľovský Chlmec - 27

ZO č.67 - Sobrance - 32

Z týchto údajov bude v roku 2017 vychádzať Úrad ÚNSS pri delení tých častí podielov z kampaní pre krajské rady ÚNSS, ktoré sa viažu na počet členov v kraji.

Spracoval Josef Zbranek

Personálne zmeny v ÚNSS

K 31. decembru 2016 ukončil svoje pôsobenie v ÚNSS informatik Ing. Igor Reich, pracovník oddelenia CETIS. Ďakujeme mu za vykonanú prácu a želáme mu na zaslúženom odpočinku veľa zdravia a pohody.

V januári t. r. sa so svojimi kolegami vtipným e-mailom dočasne rozlúčila vedúca KS ÚNSS Trnava Mgr. Lenka Patyiová, ktorá nastúpila na materskú dovolenku. Želáme jej, nech všetko dobre dopadne k radosti celej rodiny vrátane tej „úniáckej“. Vedením KS bola poverená Mgr. Andrea Remenárová.

Úrad ÚNSS

Projekt s názvom Nákupný asistent

Uľahčiť a spríjemniť nakupovanie ľuďom so zrakovým postihnutím. Slabozrakých zbaviť stresu z nekonečného blúdenia medzi často sa meniacimi regálmi, nevidiacich pocitu odkázanosti na pomoc a čakania na to, kto, kedy a koľko času bude mať. Toto si zaumienili v spoločnosti BILLA Slovensko a spolu s občianskym združením BILLA ľuďom a ÚNSS sa pustili do realizácie projektu s názvom Nákupný asistent. Únia pripravila informačné materiály, napísala leták, vyškolila pár vedúcich a zamestnancov, nakrútilo sa video, aby bolo naozaj všetko zrozumiteľné, a prvé 3 bratislavské predajne Billy (na Nobelovom námestí, Segnerovej a v Cubicone) už túto službu poskytujú.

A teda čo je zač taký nákupný asistent? Je to ktorýkoľvek zamestnanec Billy, ktorý nám pri nakupovaní pomôže prekonať všetko, čoho sme sa doteraz obávali. V prípade, že zbadá človeka so zrakovým postihnutím (a to nielen nevidiaceho - nereaguje len na bielu palicu, jednoducho človeka, ktorý má pri zorientovaní sa v predajni, pri čítaní cenoviek alebo nájdení tovaru kvôli svojim problémom so zrakom zjavné ťažkosti) ponúkne mu primeranú asistenciu.

Ale aby som nechodila okolo horúcej kaše. Oná „primeraná asistenciac“ znamená, že pracovník Billy nás osloví, predstaví sa, ponúkne svoju pomoc a bude nás sprevádzať po predajni, pomôže nám nájsť požadovaný tovar a popíše jednotlivé produkty (druh, značku, dátum spotreby, cenu, gramáž, dávkovanie, spôsob prípravy, E-čka – skrátka sprostredkuje všetky informácie, ktoré si človek bez zrakového postihnutia dokáže zistiť sám). Ak sa rozhodneme platiť kartou, nákupný asistent nám navedie ruku k terminálu, ak hotovosťou, zamestnanec v pokladni pre istotu nahlas zopakuje nominálnu hodnotu bankovky, prípadný výdavok nám odráta priamo do ruky, takže žiadne zhládúvanie rozkotúľaných mincí nehrozí. Po zaplatení tovaru nákupný asistent nájde miesto, kde si môžeme tovar poodkladať a vyprevadí nás z predajne.

V informačných materiáloch stálo aj to, čo v prípade, že ideme nakupovať len tak, čo nám padne do oka. Nákupný asistent s nami prejde predajňu, povie nám, v akom oddelení sa nachádzame, popíše, aké produkty v tej či onej kategórii ponúkajú. Samozrejme nie kus po kuse. Poskytnuté inštrukcie boli jednoznačné - treba postupovať od všeobecného ku konkrétnemu, napr. „Sme pri pečive. Máme tu chlieb, rožky, slané a sladké pečivo.“ Ak nás nič nezaujme, ide sa ďalej, ak áno, až potom pristúpi k vymenúvaniu toho, na aké „šmakulády“ sa môžeme ulakomiť. Nebojte sa, nezabudli sme im povedať, nech nás netlačia pred sebou, nech nám povedia, keď náhodou odbehnú, aby sme sa

nerozprávali sami so sebou, nech nám dovoľia slobodne sa rozhodnúť, čo šupnúť do košíka, ale aj to, že nie každý z nás ich pomoc využiť chce.

Vedenie Billy má ambíciu túto službu rozšíriť do viacerých predajní, v ideálnom prípade do všetkých prevádzok na Slovensku. V tejto testovacej fáze však budú vyhodnocovať tento krok len na základe poznatkov z vyššie spomínaných troch predajní.

Šírom-šárom šírte, skúšajte, nakupujte jedna radosť a, prosím, buďte trpezliví – zamestnanci prešli školením, ale môže sa stať, že budete ich prvý zákazník so zrakovým postihnutím, ktorého budú po predajni sprevádzať. Vyjdime im v ústrety aj my – už kto ich to naučí, keď nie my sami?

Len na doplnenie uvádzam, že redakcia Aktuálne.sk oslovila niekoľko ďalších reťazcov čo s našincom v ich prevádzkach. Z výsledkov ich miniprieskumu vyplýva, že Kaufland, Tesco a Hypernova žiadne mimoriadne opatrenia v tomto smere zatiaľ nezaviedli. Špeciálne školenia pre zamestnancov nie sú, ale vraj radi pomôžu akémukoľvek nakupujúcemu, teda aj tomu so zdravotným postihnutím. Tréning zameraný na poskytovanie služieb zákazníkom, ktorého súčasťou je aj osobná asistencia ľuďom s telesným postihnutím v prípade, že si to konkrétna situácia vyžaduje, vraj ale absolvujú pracovníci v Terne. Lidl sa do uzávierky článku na Aktuálne.sk nestihol vyjadriť.

Ťažko povedať, čo je náplňou týchto „špeciálnych“ školení zamestnancov a aké informácie o jednotlivých druhoch postihnutia účastníkom sprostredkujú. Faktom ale je, že jediný reťazec, ktorý do takéhoto projektu šiel a školil sa v spolupráci s ÚNSS, je BILLA Slovensko.

Dušana Blašková

Začala sa registrácia na konferenciu INSPO 2017

Registrácia účastníkov konferencie INSPO 2017 spustilo usporiadajúce BMI združenie. Už 17. ročník konferencie o informačných a komunikačných technológiách pre osoby so špecifickými potrebami sa uskutoční v sobotu 25. marca 2017 v Kongresovom centre Praha. Jednou zo zásadných tém bude internet vecí. Generálnym partnerom konferencie INSPO je Nadácia Vodafone, partnermi sú AutoCont, ČSOB a Teiresiás, mediálnymi partnermi ČTK, Protext a portál Helpnet.

V dopoludňajšom programe sa účastníci oboznámia okrem niekoľkých nových riešení z oblasti internetu vecí tiež s aplikáciou EVA Facial Mouse na ovládanie mobilného zariadenia pomocou sledovania tváre užívateľa, ktorú predstaví jej tvorca Cesar Mauri zo Španielska.

Popoludní bude rokovanie rozdelené do troch sekcií. Prvá sa zameria na prístupnosť webu a mobilných aplikácií, druhá na využitie informačných technológií pri vzdelávaní a zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím a tretia na technológie pre nepočujúcich užívateľov.

„Generálnym partnerom konferencie INSPO sme už štvrtý rok, pretože jej zameranie úzko korešponduje s našou dlhodobou podporou projektov uľahčujúcich život ľuďom so zdravotným postihnutím,“ povedala Adriana Dergam, podpredsedníčka správnej rady Nadácie Vodafone. „A už tretí rok bude na konferencii odovzdaná Cena Nadácie Vodafone Rafael za ICT inovácie pre plnohodnotnejší život ľudí so zdravotným postihnutím,“ dodala.

O cenu spojenú s čiastkou 200 000 korún sa môžu uchádzať do 22. februára 2017 osoby či organizácie, ktoré prihlásia projekt vytvorený v rámci neziskovej časti svojej činnosti. Podrobnejšie vymedzenie je v právnych podmienkach na inspo.cz/rafael. Ocenené môžu byť projekty, ktoré už dnes prinášajú úžitok viac ako 300 užívateľom, a to najmenej po dobu pol roka.

Na konferencii budú vyhlásené aj výsledky literárnej súťaže Internet a môj handicap. Jej 13. ročník má uzávierku 19. februára 2017. Traja víťazi dostanú 7000, 5000 a 3000 korún od ČSOB, ďalšie ceny venujú AutoCont CZ, Zoner Software, Okamžik a vydavateľstvo Portál, Osobitné ceny udelí redakcia časopisov Gong a Vozíčkář.

Novinkou 17. ročníka bude bezbariérová relaxačná zóna vo výstavnej časti, v ktorej budú okrem iného účastníkom konferencie k dispozícii maséri.

Na konferencii INSPO je samozrejmosťou, že vo všetkých troch rokovacích sálach bude zabezpečené tlmočenie do znakového jazyka i simultánny prepis. Ten môžu účastníci so sluchovým postihnutím sledovať nielen na plátne, ale tiež na tablete. Slabozrakí návštevníci majú možnosť si na zapožičanom tablete nastaviť prezentáciu premietanú na plátno. Záujemcovia, ktorí sa konferencie nemôžu zúčastniť osobne, budú môcť sledovať on-line prenos programu z hlavnej sály na internete. Po konferencii budú zverejnené videozáznamy všetkých prednášok, ktoré vyhotoví stredisko Teiresiás.

BMI združenie zverejnilo 6. januára 2017 na adrese www.inspo.cz/inspo-2017 program konferencie a začalo s registráciou. Účastnícky poplatok je symbolický poplatok 300 Kč (platí sa pri prezencii). Zahŕňa i priebežné občerstvenie, obed i zborník na CD. Účastníci, ktorí majú prekaz ZŤP alebo ZŤP-S, zaplatia iba 200 Kč, pre osobných asistentov je účasť zdarma.

Jaroslav Winter, preklad Josef Zbranek (zdroj www.helpnet.cz)

Inzeráty

Predám Lupu dotykovú svetelnú LED zv. 5x, priemer šošovky 60 mm za 45 €. Lupa bola zakúpená v novembri 2016 a používaná len mesiac.
Tel.: 0911 636 421.

Stopka, n. o., hľadá do svojho CORVUS tímu pracovníka používateľskej podpory. Miestom práce je Ružomberok, ide o prácu na plný úväzok so zaujímavou a veľmi pestrou náplňou. Žiadosti prijímajú výhradne elektronicky, a to do 28. februára.

Informácie o pracovnej ponuke nájdete na

<http://www.profesia.sk/praca/stopka-n-o/O2898270>, resp. www.stopka.sk

Důhovka

Urobme si farebnú Dúhovku

Spievame, hráme na hudobné nástroje, píšeme, publikujeme. Mnohí sa čudujú, ako to robíme. O tom, že ľudia s ťažkým zrakovým postihnutím majú pozitívny vzťah ku kultúre, niet pochýb. Svedčia o tom tvorivé dielne a krúžky ručných prác v našich základných organizáciách, prehliadky Zdvihnime oponu či Dni Mateja Hrebendu i osobné aktivity ctiteľov hudby a umeleckého slova. Ambíciou ÚNSS je prostredníctvom Dúhovky, novej prílohy časopisu Dúha, poskytnúť metodickú podporu amatérskym tvorcom a dodať im energiu napredovať.

V ostatných rokoch zorganizovala Únia 6 tematických konferencií zameraných na sprístupňovanie kultúry nevidiacim a slabozrakým ľuďom. Odznelo na nich množstvo zaujímavých príspevkov o aktivitách múzeí, knižníc a ďalších inštitúcií, ktoré svoje expozície upravili aj pre nevidiacich a slabozrakých návštevníkov. Tieto často naozaj vzácne informácie, poznatky a skúsenosti by nemali skončiť medzi stenami konferenčných sál. Chceme ich dostať k ľuďom, pre ktorých sú určené. Aj toto bude poslaním Dúhovky. Zároveň bude prinášať pozvánky, zaujímavosti o miestach, ktoré je hodno navštíviť i zmienku o počinoch profesionálnych umelcov - našich podporovateľov.

Novinkou bude aj metodika prípravy kultúrnych podujatí. Už v prvom čísle prinášame cenné skúsenosti výboru ZO ÚNSS Lučenec z organizovania benefičných koncertov. Pripravili sme aj prehľad zvýhodnených vstupov do múzeí a historických pamiatok v zriaďovacej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR a námety pre šikovné ruky.

Budeme radi, keď sa stanete spolutvorcami Dúhovky. Napíšte nám o miestach zaujímavých pre nevidiacich a slabozrakých, o kultúrnych akciách, ktoré pripravujete, aj o skúsenostiach, ktoré ste pri nich získali. Farba dúhovky závisí od množstva a hĺbky uloženia pigmentu. Modrá, zelená či hnedá – urobme si spolu farebnú Dúhovku.

Redakcia

Voľné vstupy do múzeí a galérií

Ministerstvo kultúry SR už od roku 2013 poskytuje pre verejnosť každú prvú nedeľu v mesiaci vstup do múzeí a galérií na celom Slovensku zdarma. Uvádzame prehľad expozícií, kde môžu návštevníci túto možnosť využiť. Informácie sme doplnili adresami, výškami základného vstupného a zľavami pre držiteľov preukazov ŤZP v ostatné dni v roku. Jednotlivé zariadenia poskytujú aj množstvo ďalších zliav (deti, dôchodcovia, študenti, rodiny a i.). Tie kvôli ich množstvu a rôznosti z kapacitných dôvodov neuvádzam. Informácie o prevádzkových časoch a kontaktné údaje nájdete na weboch: www.snm.sk, www.sng.sk, www.muzeumsnp.sk a www.stm-ke.sk. Užitočná je aj stránka www.muzeum.sk, kde sú informácie o slovenských kultúrnych pamiatkach bez ohľadu na ich zriaďovateľa. Verím, že tento materiál bude malou pomôckou pri zostavovaní plánov činnosti ZO a KR ÚNSS na rok 2017.

1. Slovenské národné múzeum

Slovenské národné múzeum, Vajanského nábrežie 2, Bratislava

Prírodovedné múzeum

Základné vstupné 4 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP-S č. p. so sprievodcom zdarma

Archeologické múzeum, Žižkova ul. Bratislava

Archeologické múzeum

Múzeum kultúry karpatských Nemcov

Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku

Výstavný pavilón Podhradie

Základné vstupné 3 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP-S zdarma

Jedna vstupenka je platná do všetkých múzeí v budove, niektoré exponáty sú označené popismi v Braillovom písme, nie sú však prístupné hmatom.

Múzeá v Martine - Malá Hora 2, Martin

Etnografické múzeum

Múzeum Andreja Kmeťa

Múzeum Martina Benku

Múzeum Karola Plicku

Múzeum Čechov na Slovensku

Múzeum kultúry Rómov na Slovensku

Múzeum slovenskej dediny, Jahodnícke Háje, Martin (skanzen)

Základné vstupné 2 €, resp. 1 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. so sprievodcom zdarma

Historické múzeum v Bratislave, Bratislavský hrad

Základné vstupné 7 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. zdarma

K dispozícii je špeciálny program pre nevidiacich návštevníkov, vybrané exponáty sú označené popismi v Braillovom písme a sú prístupné hmatom. Zaujímavosť o uvedený program by sa mali vopred objednať na tel. číse 02/20 48 31 10.

Hudobné múzeum, kaštieľ Dolná Krupá (hlavná expozícia a Pamätník Ludwiga van Beethovena)

Brämerova kúria, Žižkova 18, Bratislava

Základné vstupné (kaštieľ) 2 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. zdarma

Pracovníci umožnia nevidiacim návštevníkom si vybrané exponáty prezrieť hmatom. Návštevu možno vopred nahlásiť na tel. číslach: 033/245 31 31, 0905 285 103.

Múzeum bábkarských kultúr a hračiek, hrad Modrý Kameň

Základné vstupné 5 €, jednotlivé expozície samostatne 2,20 €, hradné podzemie 0,80 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. zdarma.

Počas sezóny prebiehajú na hrade tvorivé dielne, pokiaľ sa chce do tvorby zapojiť väčšia skupina účastníkov, je treba 487 01 94. Ostatné exponáty nie je možné si nahmatať.

Spišské múzeum v Levoči,

Spišský hrad

Základné vstupné 6 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. 3 €, sprievodca držiteľa ŤZP s č. p. zdarma

Historická radnica, Dom Majstra Pavla, Výtvarná kultúra na Spiši,
Námestie Majstra Pavla v Levoči

Základné vstupné 6 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. 3 €,
sprievodca držiteľa ŤZP s č. p. zdarma

Múzeum v Betliari,

Kaštieľ Betliar

Základné vstupné 8 €, resp. držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. zdarma

Exponáty nie je možné si nahmatať.

Múzeum Andrásyovcov v Krásnohorskom Podhradí

Základné vstupné 2 €, resp. držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p.
neuvedené

Hrad Krásna hôrka je z dôvodu rekonštrukcie po požiari do odvolania
zatvorený

Múzeum v Bojniciach, zámok Bojnice

Základné vstupné 8 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. 6 €

Vo vstupných priestoroch zámku je inštalovaný model zámku označený
v Braillovom písme. Návštevník si tu môže zapožičať slúchadlá
a vypočuť si zvukovú nahrávku približujúcu prehliadku a históriu zámku.

Múzeum Červený Kameň, hrad Červený Kameň, Častá

Základné vstupné 7 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. 4,20 €,
sprievodca držiteľa zdarma

Expozície nie je možné si nahmatať.

Múzeum židovskej kultúry v Bratislave, Zsigrayova kúria, Židovská 17,
Bratislava

Pobočka: Okružná 32, Prešov

Základné vstupné 7 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. zdarma

Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Centrálna 258, Svidník

Základné vstupné 2 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p.
zdarma sprievodca držiteľa ŤZP s č. p. 1 €

Múzeum rusínskej kultúry v Prešove, Masarykova 20, Prešov

Základné vstupné 3 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Múzeum Slovenských národných rád v Myjave, Štúrova 2, Myjava

Základné vstupné 3 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre, Štúrova 84, Modra

Pamätná izba Ľudovíta Štúra, Galéria Ignáca Bizmayera, TRA-KER
Múzeum slovenskej keramickej plastiky

Základné vstupné 5, 3, a 2 €, (podľa expozície), držiteľ preukazu ŤZP
a ŽZP s č. p. zdarma

Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku v Bratislave, Istrijská 68,
Bratislava

Základné vstupné 3, resp. 2 €, (podľa zvoleného okruhu), držiteľ
preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

2. Slovenská národná galéria, Riečna 1, Bratislava

Esterházyho palác, Vodné kasárne Bratislava

Na výstavy je pre verejnosť celoročne vstup zdarma

Galéria insitného umenia Schaubmarov mlyn v Pezinku, Cajlanská 255

Na výstavy je pre verejnosť celoročne vstup zdarma

Galéria Ľudovíta Fullu v Ružomberku, Makovického 1, Ružomberok

Základné vstupné 1,70 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. 1 €

Kaštieľ Strážky v Spišskej Belej,

Expozície výtvarného umenia a nábytku

Základné vstupné 2,70 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Zvolenský zámok vo Zvolene

Základné vstupné 2,70 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. 1 €

Zámok ako jediný na Slovensku poskytuje výťah pre imobilné osoby

3. Múzeum Slovenského národného povstania

Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici
Kapitulská 23, Banská bystrica

Pamätník SNP

Stála expozícia múzea (prístup i pre vozičkárov),

Skansen ťažkej bojovej techniky

lietadlo Il-2

Základné vstupné 2 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Národná kultúrna pamiatka Pamätník Nemecká

Základné vstupné 2 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Národná kultúrna pamiatka Kalište

Vstup zdarma

Múzeum Tokajickej tragédie Tokajík

Vstup zdarma

4. Slovenské technické múzeum

Slovenské technické múzeum Košice, Hlavná 88, Košice

Veľké exponáty, ktoré nie sú vo vitrínach, je možné si nahmatat'

Základné vstupné 3 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Múzeum dopravy v Bratislave, Šancová 1/A, Bratislava

Historické exponáty cestnej a železničnej dopravy

Základné vstupné 3,30 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Múzeum letectva v Košiciach, Letisko Košice

Expozícia počiatkov letectva do roku 1945

Expozícia od roku 1945

Expozícia prístrojovej techniky

Galéria prezidentských lietadiel

Cestná doprava

Základné vstupné 3,30 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Planetárium Slovenského technického múzea v Košiciach

Základné vstupné 2 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Múzeum Jozefa Maximiliána Petzvala v Spišskej Belej, Petzvalova 30,
Spišská Belá

Vývoj fotografickej a kinematografickej techniky

Základné vstupné 1,50 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve, Štóska 16,
Medzev

Vývoj fotografickej a kinematografickej techniky

Základné vstupné 1,50 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Kaštieľ v Budimíre, Budimír

Expozícia historických hodín

Základné vstupné 1,50 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

Solivar v Prešove, Námestie osloboditeľov 4, Prešov - Solivar

Základné vstupné 2,50 €, držiteľ preukazu ŤZP a ŽZP s č. p. zdarma

História baníctva na Spiši v Spišskej Novej Vsi,

Multifunkčné banícko-energetické centrum BARBORA, Nábřežie
Hornádu 14, Spišská Nová Ves

Základné vstupné 1, €, držiteľ preukazu ŤZP a ŤZP s č. p. zdarma

Prehľad vybraných múzeí a pamiatok v zriaďovacej pôsobnosti
samosprávnych krajov prinesieme v budúcom čísle.

Josef Zbranek

Takto organizujú v Lučenci benefičné koncerty

Uvádzame časť z vystúpenia podpredsedníčky ÚNSS a predsedníčky ZO ÚNSS č. 22 Lučenec, ktorý pod názvom Takto to robíme v Lučenci predniesla na 6. konferencii o sprístupňovaní kultúry nevidiacim a slabozrakým osobám – Kultúrne aktivity ľudí so zrakovým postihnutím konanej v dňoch 3. až 5. novembra 2016 v Poprade. Z jej prednášky sme vybrali časť venovanú organizovaniu benefičných koncertov. ZO Lučenec má s ich organizovaním bohaté skúsenosti, ktoré môžu pomôcť aj ďalším našim organizáciám.

Projekt Lúče srdc sú benefičné koncerty, prostredníctvom ktorých chceme:

- uskutočniť kultúrne podujatie na propagáciu života zrakovo postihnutých ľudí a na propagáciu činnosti ÚNSS, ZO ÚNSS č.22 Lučenec,
- uskutočniť kultúrne podujatie, ktoré počas benefičného koncertu spojí všetky vrstvy obyvateľstva bez ohľadu na zdravotné, najmä zrakové postihnutie,
- upriamiť pozornosť na účinkujúcich, ktorí sú ochotní vystúpiť na takomto podujatí a priviesť do Lučenca takých účinkujúcich, ktorí tu dávno alebo ešte vôbec neboli,
- získať finančné prostriedky, ktoré využijeme na dofinancovanie aktivít v našej základnej organizácii, na doplnenie sortimentu kompenzačných pomôcok.

Doteraz na našich koncertoch účinkovali:

- Peter Michalica a Viera Doubková – Bartošová
- Martin Babjak a Daniel Buranovský
- Cimbál Trio
- La Gioia
- Maroš Bango a Alexandra Bangová
- Martin Malachovský a Branko Ladič

Každý benefičný koncert je náročný na prípravu a samotnú realizáciu.

Aj preto si vždy urobíme marketingový plán, v ktorom máme definované:

- organizačnú zložku (ZO ÚNSS Lučenec a hlavného partnera),
- personálne obsadenie v prípravnej a vo výkonnej fáze projektu (v deň konania koncertu – študenti – dobrovoľníci, členovia ZO ÚNSS),
- finančné zabezpečenie (reklama, sponzori, odmeny v deň konania koncertu),
- priestorové zabezpečenie (sála, predajné miesta, recepcia),
- mediálnu podporu (printové médiá vrátane slepeckej tlače, rozhlas, TV, www, PR),
- podporné aktivity (príprava propagačného materiálu o činnosti ZO ÚNSS č. 22 Lučenec).

Hlavným organizátorom projektu je ZO ÚNSS č.22 Lučenec. Partnerom projektu vo všetkých doteraz uskutočnených koncertoch je mesto Lučenec v zastúpení primátora mesta. Ďalších partnerov na spoluprácu získame v priebehu realizácie projektu.

Prípravnú fázu koncertu máme rozdelenú na 5 etáp.

1. etapa (október – december)

- začíname prípravou ďalšieho ročníka benefičného koncertu,
- vyberáme si umelca, ktorého chceme osloviť,

- určujeme si personál, ktorý sa bude zaoberať prípravou benefičného koncertu,
- rozdelíme si úlohy na najbližšie obdobie.

2. etapa (január – jún)

- umelci sú oslovení,
- finančné podmienky sú dohodnuté,
- písomná zmluva je pripravená,
- finančný rozpočet na benefičný koncert je pripravený.

Vo februári realizujeme osobné stretnutie s primátorom mesta (t. č. PhDr. Alexandra Pivková) a dohadujeme si formy spolupráce:

a) bezplatné poskytnutie priestorov

b) bezplatné vylepenie plagátov

c) bezplatnú propagáciu v mestskom rozhlase, v regionálnych médiách (noviny, televízia), vyhotovenie maľovaného pútača a pod.

d) ozvučenie podľa požiadaviek umelcov

- oslovujeme sponzorov. Každého sponzora v prípade súhlasu uvádzame ako partnera projektu
- získame od účinkujúcich fotopodklady na prípravu plagátov, vstupeniek.
- oslovujeme printové médiá

3. etapa (júl - polovica septembra) - V tejto fáze projektu zabezpečíme:

- všetky tlačoviny – plagáty, vstupenky
- predpredaj vstupeniek
- vylepenie plagátov
- propagáciu koncertu

4. etapa (2. polovica septembra - termín konania benefičného koncertu) - V tejto etape sa zaoberáme:

- prípravou recepcie
- prípravou a rozoslaním pozvánok na recepciu
- doťahujeme detaily
- realizujeme samostatný benefičný koncert

5. etapa (termín konania koncertu – december)

- hodnotíme priebeh koncertu,
- zabezpečujeme finančné vyrovnanie, t. j. odmenu pre účinkujúcich, úhradu výdavkov na recepciu, poplatky pre SOZU a pod.,
- robíme súhrn príjmov a výdavkov na benefičný koncert,
- SWOT analýzou si hodnotíme silné a slabé stránky projektu.

Prvá a piata etapa sú termínovo zhodné, avšak realizované činnosti vyplývajú jednak z uskutočneného koncertu (ukončovacie aktivity), jednak z ďalšieho ročníka (prípravné aktivity).

Realizáciou benefičných koncertov sa nám darí:

- zviditeľniť ÚNSS,
- zviditeľniť ZO ÚNSS č.22 Lučenec,
- počas benefičného koncertu spojiť všetky vrstvy obyvateľstva bez ohľadu na zdravotné, najmä zrakové postihnutie,
- upriamiť pozornosť na účinkujúcich, ktorí sú ochotní vystúpiť na takomto podujatí a priviesť do Lučenca takých účinkujúcich, ktorí tu dávno alebo ešte vôbec neboli,
- získať finančné prostriedky, ktoré využívame na dofinancovanie aktivít v našej základnej organizácii, na doplnenie sortimentu kompenzačných pomôcok,
- získať prostriedky na financovanie aktivít tzv. spolkovej činnosti v ZO ÚNSS č. 22 Lučenec.

Renata Oláhová

Komentované TV vysielanie

Dávame opäť do pozornosti webovú stránku www.unss.sk, kde sa v sekcii Užitočné informácie pod hore uvedeným názvom nachádza rubrika, z ktorej si môžete stiahnuť prehľad TV programov s komentárom pre nevidiacich. Nachádzajú sa tam prehľad programu na aktuálny a dva nasledujúce týždne RTVS (jednotka a dvojka) a TV staníc Markíza, Doma a Dajto. Rubrika začína informáciou o vysielaní s audio komentárom, ktorú preberáme v plnom znení:

Audio komentár alebo AD (audio description) pre TV programy je možné šíriť dvomi spôsobmi – jednoduchšou technológiou AD – PREMIX a modernejšou AD – Receiver Mix, kedy je komentár prenášaný prostredníctvom samostatnej zvukovej stopy a s pôvodným zvukom programu zmiešavaný až u príjemcu. Na rozdiel od metódy AD – PREMIX umožňuje metóda AD – Receiver Mix regulovať vzájomný pomer hlasitosti komentára a pôvodného zvuku a tiež nezávisle počúvať program s komentárom (napr. cez slúchadlá) a súčasne bez komentára (ostatnými členmi domácnosti).

Technológiu AD – PREMIX používa vo svojom vysielaní skupina staníc Markíza, Doma a Dajto. Technicky náročnejší spôsobom AD – Receiver Mix začala od konca júna 2014 používať pre svoje programové služby RTVS. Všetky vysielané programy RTVS s podporou audio komentára sú zreteľne označené príslušným logom v tvare AD. Malé šedé logo sa zobrazí v ľavom dolnom rohu obrazovky a pred každým titulom podporovaným audio komentárom je odvysielaný krátky zvukový oznam: “Nasledujúci program obsahuje audio komentár”. RTVS tiež plánuje v budúcnosti vytvoriť audio archív pre zvukové stopy AD na svojej web stránke.

Aktivovanie funkcie AD – Receiver Mix (RTVS)

Nutnou podmienkou na aktivovanie audio komentára je príjem signálu vybaveného samostatnou zvukovou stopou pre komentár. Táto požiadavka je zabezpečená v prípade, že TV signál prijímate pomocou antény na príjem digitálneho terestriálneho (pozemného) vysielania alebo pomocou satelitu. Ak vám signál sprostredkuje operátor službou ako napríklad Magio, Orange Doma a i., je šírenie audio komentára závislé od ponuky konkrétneho operátora, na čo je potrebné sa u daného operátora informovať. Ak vami prijímaný signál obsahuje audio stopu komentára, je ďalej potrebné mať k dispozícii TV prijímač, resp. set-top-box schopný komentár spracovať a korektné reprodukovať. Komentár aktivujete na diaľkovom ovládači alebo v menu televízora/set-top-boxu.

Typy televízorov vybavených funkciou AD – Receiver Mix a spôsob aktivovania tejto funkcie popisuje článok na stránke RTVS.

Aktivovanie funkcie AD – PREMIX (TV Markíza, Doma a Dajto)

1. Pre príjem komentára je potrebné prepnúť jazyk programu na druhú zvukovú stopu často označovanú ako “mul” (označenie sa môže líšiť v závislosti od TV prijímača alebo set-top-boxu).

2. V prípade, že používate set-top-box, treba jazyk nastaviť na set-top-boxe. V prípade, že používate digitálny televízor s tunerom pre priamo prijímaný druh signálu (terestriálny, káblový alebo satelitný), nastavíte požadovanú voľbu v ponuke televízora. Pri týchto operáciách však zrejme budete potrebovať pomoc vidiacej osoby.

3. Pokiaľ použijete na sledovanie televíznych programov USB televízny tuner s počítačom vybaveným čítačom obrazovky, potom si v aplikácii Windows Media Center, ktorá je súčasťou OS Windows 7, budete môcť nastaviť príjem programu s komentárom aj bez pomoci vidiacej osoby. Pri inštalácii tunera a naladení programov vám však zrejme vidiaca osoba bude musieť pomôcť.

www.unss.sk

Pre tvorivé dielne

Ani sa nenazdáme a bude tu Veľká noc. Pokiaľ si chceme pripraviť veľkonočnú výzdobu, musíme konať s predstihom. Preto v 1. čísle Dúhovky prinášame tento tvorivý popis.

Háčkované kuriatko na zavesenie

Potrebuje:

- žltú alebo bielu vlnu - lepšia je tenká, napr. Glória, Kit, BABY
- červenú vlnu na hrebienok a zobáčik
- kúsok čiernej vlny
- háčik podľa hrúbky vlny

Postup:

1. Hlávka: Do krúžku z 5 retiazkových očiek vháčkujeme 20 dlhých stĺpikov. Riadok začíname 3 retiazkovými očkami, ukončíme pripojením pevným očkom. Takto si uháčkujeme 2 kolieska, ktoré spolu zháčkujeme - spojíme obháčkovaním krátkymi stĺpikmi. Ukončíme, odstrihneme vlnu, ale koniec necháme dlhší, tak 20 cm, aby sme mohli touto vlnou prišit' hlávku k telu.

2. Telo: Prvý riadok uháčkujeme ako na hlávke. V druhom riadku pridávame - do každého druhého dlhého stĺpika uháčkujeme 2 dlhé stĺpiky. Aj tieto kolieska si uháčkujeme dvakrát a spojíme ich obháčkovaním krátkymi stĺpikmi. Pri začínaní obháčkovania urobíme na začiatku 3 retiazkové očká, do nasledujúceho 2 dlhé stĺpiky, do ďalšieho očka zas 2 dlhé stĺpiky - to bude chvostík kuriatka. Ďalej pokračujeme už krátkymi stĺpikmi až do konca riadku.

Dokončenie:

Hlávku prišijeme k telu, z oboch strán vyšijeme čierne očko. Na vrchu hlávky uháčkujeme červenou vlnou hrebienok: Do krátkeho stĺpika uháčkujeme krátky stĺpik, 4 retiazkové očká a opäť krátky stĺpik, 4 retiazkové očká. Takto pokračujeme, až máme 4 - 5 oblúčikov.

3. Zobáčik: Jeden krátky stĺpik + 4 retiazkové oká + 1 krátky stĺpik do toho istého oka. Keď chceme zobáčik otvorený, uháčkujeme 1 krátky stĺpik + 5 retiazkových očiek, pripojíme ku krátkemu stĺpiku a urobíme zas 5 retiazkových očiek a 1 krátky stĺpik do toho istého očka, kde sme začínali. Konce vlny pekne zašijeme.

Pod hrebienok prevlečieme šnúrku na zavesenie a kuriatko zavesíme na halúzku medzi vajíčka.

Pletený zajačik

Potrebuje:

- zvyšky vlny
- ihlice podľa hrúbky vlny
- na vypchatie JOKO alebo molitan (vata je menej vhodná, nedá sa potom prať)
- úzka stužka na krk

Postup:

Počet očiek aj riadkov bude len orientačný, keď budeme chcieť zajačika väčšieho, očká aj riadky pridáme. Začneme na 24 očiek. Štyri riadky pletieme

1 hladko, 1 obrátene,

asi 16 riadkov pokračujeme vrúbikovou vzorkou (líce i rub hladko), ďalších 16 riadkov pletieme na líci hladko, na opaku obrátene.

Ukončíme. Úplet vzadu z rubu zošijeme. Hlávku navrchu rovno zašijeme a pripletieme uši.

Ušká môžeme uplietť aj samostatne a potom prišitť na vrch hlavy. Pletieme ich vrúbikovým vzorom na 6 očiek, 16 riadkov pletieme rovno, potom v každom riadku po 1 uberáme do špica. Každé prišité alebo pripletené ucho naspodku stiahneme a tým sa nám stiahne aj vrch hlávky.

Dokončenie:

Zajačika odspodu vypcháme, otvor stiahneme a zašijeme. Prešitím a stiahnutím oddelíme hlávku od brucha. Hlava je na hladkej časti a brucho na vrúbikovej. Na hlave vyšijeme oči, fúzy, ňufáčik, papuľku, na krk uviažeme stužku a dozadu prišijeme chvostík - malý brmbolček, ktorý si zhotovíme tak, že cez 2 prsty si namotáme vlnu, v strede stiahneme a okraje obstriháme do tvaru guľky.

Zajačika môžeme uplietť aj melírovaného alebo dvojfarebného, napr. brucho a uši upletieme tmavšie a hlavu a chvost bledšie, alebo naopak.

Eva Vilímová a Erika Šodorová

Háčkované kuriatko na zavesenie

Pletený zajačik

DÚHA

DÚHA – Sociálny časopis pre nevidiacich a slabozrakých občanov

Periodicita: dvojmesačník

Vydavateľ: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Sekulská 1, 842
50 Bratislava

IČO: 00683876

ISSN 1339-1755

Číslo zostavil: Josef Zbranek, duha@unss.sk.

Grafika a tlač: Starion, s. r. o.

Registrácia: Ministerstvo kultúry SR, EV 4496/11

Príspevky posielajte písomne na adresu Úradu ÚNSS, Sekulská 1, 842
50 Bratislava alebo e-mailom na: duha@unss.sk.

Uzávierka nasledujúceho čísla: 20. marca 2017